

Натисніть тут щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Марія Пономаренко

ПЕРЛИНКА

*Читанка-хрестоматія
для дошкільних закладів*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 82-93(082.21)
ББК 81.2Укр-922
П56

Рецензенти:
доцент кафедри філології та лінгвістики ЖДУ ім. І. Франка
Л.І. Бондарчук
вихователь-методист Житомирського центру
розвитку дитини №53 “АБВГДейка”
А.П. Рясенчук
методист інформаційно-методичного центру управління
освіти і науки Новоград-Волинської міської ради
І.В. Кондратець

Пономаренко М.А.
П 56 Перлінка. Читанка-хрестоматія для дошкільних закладів
/ М.А. Пономаренко. — Тернопіль : Навчальна книга —
Богдан, 2012. — 256 с.

ISBN 978-966-10-2122-7

Дана читанка містить ретельно дібрані твори, які стануть у пригоді вихователям дитячих садочків, студентам педагогічних навчальних закладів, а також можуть бути використані для сімейного читання.

Запропоновані казки, оповідання, вірші, загадки, п'єси та інші художні твори допоможуть сформувати в дітей уявлення про феномен людини, розкрити для себе сутність таких понять, як «родина, сім'я», «людина серед людей», «природа навколо нас», «повага до Батьківщини, рідного краю, його звичаїв і традицій», закладуть основи духовності, доброти, любові.

УДК 82-93(082.21)
ББК 81.2Укр-922

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

Пономаренко Марія Антонівна
Перлінка
Читанка-хрестоматія для дошкільних закладів

Головний редактор *Богдан Будний*
Технічний редактор *Оксана Чучук*
Редактор *Ірина Рибницька*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*

Підписано до друку 23.04.2012. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times. Умовн. друк. арк. 16,48. Умовн. фарбо-вдб. 16,48.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529 м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com *www.bohdan-books.com*

ISBN 978-966-10-2122-7

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2012

Розділ I

РЕВНО, ДІТОЧКИ, НАВЧАЙТЕСЬ ТА МУДРОСТІ НАБИРАЙТЕСЬ!

Для кожної дитинки
книжка ця — «Перлінка».
Ревно, діточки, навчайтесь
та мудрості набирайтесь.
Для нашої України —
сонцесяйної країни.

Молитва

Боже мій єдиний,
до Тебе молюся
за мою матусю,
молюсь за родину,
за мою країну —
рідну Україну.
Ще молитись буду,
щоб добріли люди,
Тебе прославляли,
про спасіння дбали.

Пісня для вихователя

Вихователю, з калини дивна квітка...
Вихователю, ти — гілка із калини,
так потрібен дітям України,
адже ти повинен їх навчити,
як із радістю у серці жити.
Вихователю, ти — гілка із калини,
так потрібен дітям України.
Вихователю, ти — ягода калини,
гордість усієї України.

У твоїх руках її майбутнє,
в цьому і роботи
твоя сутність.
Вихователю, ти — ягода калини,
гордість усієї України.
Вихователька — з калини
дивна квітка,
шану шлють за працю
тобі діти.

Вдячні і батьки всі
в Україні
за знання і розвиток
відмінні.
Виховательці, цій дорогій
людині,
дякує за працю
Україна.

— Морока? — здивувалась Сорока. — Що ти за одна і що ти вмієш?
— Як що?! Голову іншим морочити, от що. А це — велике мистецтво...
— Я і сама це добре вмію, — махнула крилом Сорока. — Віднесу тебе назад, де взяла.

— Не квапся... — зупинила її Морока. — Я хочу у тебе побути. Краще нагодуй мене та спати поклади. Зморилась на тому пеньку.

— А що ти їси? — поцікавилась Сорока.

— Ні від чого не відмовляюся, — відповіла Морока. — У тебе он горішок лежить, розбий і дай.

Поки гостя з апетитом уминала смачного горішка, Сорока постелила їй ліжко.

— Лягай і спочинь. І я подрімаю, бо вилетіла з дупла ще вдосвіта.

— І правильно зробиш, — посміхнулась Морока. — Уві сні сил набираєшся...

Морока вляглася на ліжечко і за мить захропіла.

— Оце такої! — розсердилась Сорока. — Та вона ж мені тільки клопоту завдасть своїм хропінням... Прокинеться, засуну в торбину, віднесу назад на пеньок...

Морока проспала аж до ранку. І до вечері не прокидалась. Хоч Сорока поцупила для неї у білочки Намистинки аж два горішки. Просити Сорока не вміла, а просто брала, що під дзьоб потрапить.

Вранці гостя прокинулася, поснідала всмак і сказала:

— А тепер летимо...

— Куди? — запитала Сорока.

— Морочити голови, ось куди... Це для мене найкраще заняття!

— І для мене теж! — зраділа Сорока.

— Летимо!

Морока, мов м'ячик, скочила до торбинки. Сорока вхопила за очурика і вилетіла надвір.

Навесні у всіх мешканців лісу безліч клопоту. А Сорока цього літа вирішила діток не заводити. Хотіла пожити для себе. Тому навіть рада була, що з'явилась подружка.

— Тут-тук-тук, — почулось поблизу.

Видно, дятел Молоточок чергове дупло вистукує.

— І охота йому, — не раз думала Сорока, — для когось старатися...

Проте сама з великим задоволенням жила у дуплі, яке видовбав цей невтомний добродій.

— Зараз ми його поморочимо... — прошепотіла Морока з торбинки.

— А може... не треба? — невпевнено прошепотіла Сорока. — Старається пташка не для себе...

— Для мене авторитетів немає! — відрубала Морока. — Підлітай ближче...

— А ти, сусіде, все довбеш? — голосом Сороки мовила Морока.

— Що кажеш? — Дятел на мить припинив роботу. — Ти щось хотіла?

— Еге ж, хотіла... Хочу сказати, що твою дятлиху до лісової лікарні забрали, а яєчка холонуть...

— Що?! — Дятел рвонув від дупла зі швидкістю вітру. — Спасибі, Сороко, що повідомила...

— Що ти наробила?! — накинулася на Мороку Сорока. — Тепер Дятел мене і бачити не захоче!

— Велика втрата, — пхінькнула Морока. — Обійдешся і без нього... Летимо далі.

І вони полетіли.

— Зачекай, — прошепотіла Морока. — Он білка Намистинка. Зараз ми їй «гостинчика» піднесемо...

— Білко, гей, білко, — голосом Сороки оклинула рудохвосту Морока.

— Чого тобі? — неприязно мовила білка. — Знову горішка заманулося поцупити? То краще попроси...

— Та не горішка... Твоє білчєня з гнізда випало, а неподалік Лис рискає...

— Ой, леле! — вигукнула білка. — Дякую, що сказала!

Мов стріла, полетіла до дупла Намистинка, тільки хвіст мигонув...

— Що ти наробила знову? — розсердилась Сорока. — Ще один клопіт на мою нещасну голову...

— Нічого, переживеш, — буркнула Морока. — Зате цікаво... О! На ловця і звір біжить, спускаймося на пеньок...

Сорока неохоче взяла торбинку і злетіла вниз. Поблизу сидів зайчик Сіра Шубка і щось уважно розглядав.

— Подивись, Сороко, які химерні листочки у сунічки. Ніби пензликом намальовані.

— Еге ж, намальовані... — перекривила зайчика Сорока. — Допоки ти тут листочки роздивляєшся, ворони всю твою моркву і капусту повищипували... Повлягалися під тином і животи лапками чухають.

— Що?! — заець підскаочив мало не до віт ялини і рвонув додому.

— Ха-ха-ха! — розреготалась Морока. — Як я його?!

— Це вже занадто, — розсердилась Сорока. — Зараз візьму торбину і повіщу на гілці ялини.

— Ова! — почулося з торбини. — Нікуди ти, голубонько, від мене не подінешся. Бо така сама, як я... Хто морочить голову жителям всього лісу?!

Сорока мовчала. Бо ніде правди діти, таки надокучила всім своїми витівками. Вона вже і рада була позбутися непроханої гості, але як?

Їжачок Голочка цього дня вийшов на прогулянку. Хотів подивитися, як цієї весни цвітуть суніці, бо ягідки він любив, що й казати! Чеберяв ніжками по доріжці, до всього приглядався очима-намистинками. І уздрів на пеньку засмучену Сороку з торбинкою у дзьобі.

— Відпочиваєш? — підійшов ближче.

— Тебе чекаю... — почулося глумливе. — Якраз хочу тобі сказати...

— Та не слухай ти її, — перебила Сорока.

— Кого її, — не второпав Голочка. — Ти щось мені хотіла сказати?

— Еге ж, еге...

— Та не я, — перебила те «еге» Сорока. — То вона...

— Хто вона? — здивувався їжачок. — Може в тебе, Сороко, щось з головою не те?

— Еге ж, з головою... — сумно мовила Сорока. — Знайшла на свою голову...

— Що знайшла? — не зрозумів Голочка.

— Ось цю добродійку в торбині. Мороку... За ранок вона встигла осоромити мене на весь ліс...

— Ти сама цього хотіла, — завершчала Морока і вискочила з торбинки...

— То ось ти яка? — підійшов ближче їжачок. — Начуваний про тебе. І не раз...

— Виручай, Голочко, — простогнала Сорока. — Забери її від мене... Кудись подалі...

— А що, можна, — хитро посміхнувся їжачок. — Настромлюй торбинку на голочки, я і віднесу...

Граємось

Я й маленьке
кошеня
гарно граємось
щодня.
Тільки часто
воно спить
і у вуса
муркотить.
Та я сон йому
прощаю —
хай хуленько
підростає!

Заблукав

Кіт у мальвах
заблукав
і тихенько нявкнув:
— Няв!
Як тепер
знайду дорогу
до рідненького
порогу?
Джміль на квітці
розсміявся:
— Коте!
Ти дарма
злякався.
Недалеко ось
твій двір.
Бачу я його,
повір!
Ти помилуйсь
краще цвітом,
що піднявсь
над всеньким
світом!

Ліхтарі

Всеньку нічку
у дворі
не дримають
ліхтарі.
Помагають
цуценяті
стерегти хлівець
і хату.

Зауваження

Каже ворон до ворони:
— Не годишся ти у жони,
каркотиш-бо
всенький день
каркотушливих
пісень.
А мені в зимовий
холод
дошкуляє лютий
голод.
І я з'їв би досхочу
розмілілого борщу...
Жінка каркати
перестала,
фартух білий
пов'язала:
— Буду я тепер
довіку
догоджати
чоловіку!

Карколін і Карколона

По перону йшла ворона
на імення
Карколона.
Дві валізи
ворон ніс —
поспішали дуже
в ліс.
Там, в затишній
теплій хаті
дітки ждуть
і маму, й тата.
Два каркунчики-синочки
і одна каркуня-дочка.
Ось вже потяг
поспішає,
бо малята
так чекають!
Незабаром
будуть вдома
Карколін
і Карколона.

Пісня дощу

У бегемота,
у бегемота
зранку сьогодні
предивна робота.
Дуже вдоволено
і досхочу
слухає радісну
пісню дощу!

Маринка

У маленької
Маринки
щічки ніжні,
мов малинки.
Носик трішечки
кирпатий,
погляд — задерикуватий.
Ручки вміють
все робити,
ну а ніженьки —
ходити.
Тупають в дворі
травичку
ноження невеличкі.

Слон

Через ниви
і поля
слон чалапав
по бриля.
Сонце в тім'я
припікає,
а накритись чим —
немає.
Щоб знайти отой
товар,
слон чалапа
на базар.

Смуток

У кошеняти,
у кошеняти
смутку сьогодні
багато-багато.
Сонячний промінь
на ганку дрімає,
із кошенятком
промінь не грає.

Грибок

З моху виткнувся грибок
і від дощичку намок.
Розсміявся на леваді:
— Дощ грибам всім — не завада!
Чим сильніші дощ чи злива,
тим ростемо більш сміливо.

ЗМІСТ

Розділ I. Ревню, діточки, навчайтесь та мудрості набирайтесь!	3
Розділ II. Мій садок — мій другий дім	5
Ці лічилки для діток, що відвідують садок.....	6
Хто з вас Хтось відгадає?.....	10
Любиш українську казку? Відгадай оці загадки.....	19
Ці казочки прочитай, про кого йдеться — відгадай!.....	24
У веселки широкий рукав (<i>ліричні небилиці</i>).....	26
Я вдягнула вишиванку (<i>твій одяг</i>).....	31
Всілась ластівка на гілку (<i>музичні інструменти</i>).....	32
Фарби й пензлик — добрі друзі.....	33
Треба в мирі завжди жити! (<i>мирилки</i>).....	33
Сяюча перлина — моя Україна. Має стільки діточок, мов у небі зірочок.....	35
Оля сердиться на кицю (<i>віршики про гігієну</i>).....	38
Для малят фізкультхвилинки — це хвилинки відпочинку.....	39
Вірші на всяк випадок.....	40
Розділ III. Нема краще, ніж родина, — знає кожна хай дитина!	41
Всі професії потрібні і пошани дуже гідні!.....	48
Оля грядочку копає (<i>зряддя праці</i>).....	51
Будуть гарні іменини! (<i>у гостині</i>).....	52
Смажена картопля.....	54
Зачекай, бабусю! (<i>образок</i>).....	56
Турботливий син.....	56
Сніданок (міні-вистава).....	57
Розділ IV. Від свята до свята	59
Славні звичаї народні, такі милі і природні.....	59
Весь світ співає до небес!.....	64
Страви смачні та духмяні.....	68
Розділ V. Заглядає зіронька в криницю (<i>про пори року</i>)	69
Осінь.....	69
Зима.....	76
Весна.....	83
Літо.....	91
Явища природи.....	97
Розділ VI. Джміль, схвильований до сліз	105
Задивився равлик в небо.....	105
Загадки про тварин.....	108
Розділ VII. Милі сонечка городу	124
І в городі, і в саду я всі літери знайду!.....	124
Загадки про рослини.....	125
Загадки на грядці.....	128
«Знову розцвіли жоржини...».....	129
Славна з Олі господинька.....	135
Розділ VIII. Казка по саду гуляла	141
Торбина з Морокою.....	142
А вдома краще.....	145
Осінь і Сонячний Промінчик.....	146
Урок доброти.....	147
Подарунок Верби.....	148
Колисанка для Літечка.....	149
Як кіт Мурко у конюшині гуляв... ..	150
Як співачки ліс врятували.....	154
Сніжок загубився.....	155
Невгамовна пані Сварка.....	156

Іменини кози Мокрини.....	157
Золотинчик, Дощик і сім'я воронів	161
Горобчик Цінь та дощик Веселинець	163
Човник для жабки Бульбашки.....	165
Гніздечко під ринвою	168
Маленьке свято	171
Монолог Зозулі	174
Зимова казка.....	175
Розділ ІХ. Ігри, розваги, пісні та таночки	177
Толока (<i>гра-розвага</i>).....	177
Три метелики строкаті (<i>розвага</i>).....	180
Зайчикова родина(<i>розвага</i>).....	181
Хто живе у нас в дворі — так цікаво дітворі! (<i>сценарій ранку-розваги</i>)	183
I. Мовні перлинки для кожної дитинки	186
1. Де живуть сестрички-римки — знають Саші і Маринки (<i>ігри та вправи зі звуками</i>)	186
2. Є у слів також родина, знає кожна хай дитина (<i>ігри та вправи на збагачення словника</i>)	190
3. Кожне слово, безсумнівно, має гарну одежину (<i>ігри та вправи на формування граматично правильної мови</i>)	198
II. Любим грати у виставах, бо весела оце справа	203
1. Вірші про настрої всіх звірят завжди цікавили малят (<i>психогімнастика для малят</i>).....	203
III. Віршики-забавки читай і грай до ранку	203
1. Для кмітливих діток кожен віршика рядок	205
2. Оля, Оля. Оленя. Розмальовує щодня.....	206
3. Петрик часу не марнує, ілюстрації малює.....	207
Розділ Х. Сонячні зайчики (Міні-вистави).....	210
Невдячна мишка	210
Як Опудало горобця налякало	211
Подарунок Мальви	212
Хто найпотрібніший?.....	213
Турботливий Рік.....	215
Сонячні зайчики (<i>міні-вистава</i>)	216
Пісенька для Комарихи.....	218
На сунічній галявині	220
Мисочка для мами (<i>міні-вистава</i>)	221
Кошеня Мурра і песик Гавчик	222
Киця і миші	223
Зайчатко і капуста	224
Загубилась.....	226
Жива абетка	227
Дядечко Борсук і золотий Сонях.....	228
Сценки, музичні вистави	230
Добрі сусіди	230
З моху виткнувся грибок (<i>музична вистава</i>).....	232
Іменини Кози Мокрини (<i>музична вистава</i>)	234
Котить заєць капустину (<i>музична сценка</i>).....	238
Зарядка для сина (<i>музична сценка</i>)	240
Розділ ХІ. Сценарії занять та свят	243
День Осені	243
Ой ти, зимо-зимонько	244
Ми сьогодні всі підряд в групі граємо в звірят	244
Дитсадочку, прощай! Люба школо, зустрічай!.....	249
Віршики про домашніх птахів і тварин	252